

ԿՈՆՍՏԱՆՏԻՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՔԱՐԱՄՅԱՆ
(ծննդյան 90-ամյակին)

2013թ. լրանում է բազմավաստակ գիտնական, ՀՀ ԳԱԱ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտի գիտության գծով փոխտնօրեն, Քաջարանի գիտահետազոտական բազայի վարիչ, Հայաստանի մետաղական հանքավայրերի ճանաչված հետազոտող, ԽՍՀՄ Պետական մրցանակի դափնեկիր, Հայրենական Մեծ պատերազմի մասնակից, երկրաբանա-հանքաբանական գիտությունների դոկտոր Կոնստանտին Անդրանիկի Քարամյանի ծննդյան 90-ամյակը:

Կ.Քարամյանը ծնվել է Երևանում, 1923թ. դեկտեմբերի 7-ին, ծառայողի ընտանիքում: Վախճանվել է 1986թ. ապրիլի 3-ին, Երևանում:

1941թ., դպրոցն ավարտելուց անմիջապես հետո, Կ.Քարամյանը 18 տարեկան հասակում, որպես կամավոր մասնակցել է Հայրենական մեծ պատերազմին: Թբիլիսիի հրետանային ուսումնարանն ավարտելուց հետո, կրտսեր լեյտենանտի կոչումով, նա մեկնում է ռազմաճակատ: Մասնակցել է Ղրիմում, Ստալինգրադում, հարավային Ուկրաինայում և Մերձբալթիկայում մղված ճակատամարտերին: Կ.Քարամյանը արժանացել է «Կարմիր աստղ» երկու շքանշանների, «Ստալինգրադի պաշտպանության համար», «Քենիգսբերգի գրավման համար», «Գերմանիայի դեմ հաղթանակի համար» և այլ մարտական պարգևների:

1946թ., պատերազմի ավարտից հետո, Կ.Քարամյանը ընդունվում է Երևանի պետական համալսարանի երկրաբանական ֆակուլտետ և, ավարտելով այն, շարունակում է ուսումը ՀԽՍՀ ԳԱԱ ԵԳԻ ասպիրանտուրայում՝ «Մետաղական հանքավայրեր» մասնագիտությամբ: 1956թ. նա Մոսկվայում հաջողությամբ պաշտպանում է «Դաստակերտի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրի կառուցվածքը և առաջացման պայմանները» թեմայով, ատենախոսությանը՝ արժանանալով երկրաբանա-հանքաբանական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի:

Դեռ այդ տարիներին դրսևորվեց նրա, որպես հետազոտողի, ձիրքը՝ Չանգեզուրի մետաղական օգտակար հանածոների հանքավայրերի երկրաբանությանն առնչվող երևույթների բազմակողմանի և մանրակրկիտ ուսումնասիրման, հիդրոթերմալ պրոցեսների բացահայտման, մագմայականության զարգացման և հանքառաջաց-

ման փոխկապակցվածության պրոբլեմների վերծանման ասպարեզում:

Ամփոփելով այդ աշխատանքները, Կ.Քարամյանը 1976թ. Թբիլիսիում, Հանքային հումքի Կովկասյան ինստիտուտում, պաշտպանեց դոկտորական ատենախոսություն «Զանգեզուրի հանքային շրջանի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրերի երկրաբանական կառուցվածքը, ստրուկտուրաները և ձևավորման պայմանները» թեմայով:

Կ.Քարամյանի կազմակերպչական ձիրքը վառ դրսևորվեց ԵԳԻ Քաջարանի գիտահետազոտական բազայի ղեկավարի (1957-1984թթ) և ԵԳԻ գիտության գծով փոխտնօրենի (1967-1971թթ.) պաշտոնավարման տարիներին: Նրա անմիջական մասնակցությամբ ու ղեկավարությամբ երիտասարդ հետազոտողների խումբը երկար տարիներ նպատակաուղղված զբաղվել է Զանգեզուրի հանքային շրջանի և, առաջին հերթին, Քաջարանի ու Ագարակի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրերի երկրաբանական կառուցվածքի և առաջացման պայմանների համալիր և մանրամասն ուսումնասիրություններով: Զուգահեռաբար ուսումնասիրվել են Հարավային Կովկասում խոշորագույն՝ Մեղրու մագմայական զանգվածի ձևավորման հարցերը, որոնք ուղեկցվել են տարբեր մասշտաբների երկրաբանական և մասնագիտացված քարտեզների կազմման աշխատանքներով: Բացի նշանակալի գիտական արժեքներ կայացնելուց, այդ աշխատանքների արդյունքները մեծապես նպաստեցին արագ և նպատակաուղղված օժանդակելու հանքային շրջանի հանքավայրերի շահագործման ընթացքում ծագող բազում երկրաբանական խնդիրների լուծման գիտական հիմնավորումներին: Մասնավորապես դրանք երկրաբանական հիմք հանդիսացան նախկին ԽՍՀՄ Պաշարների Պետական Հանձնաժողովի կողմից Քաջարանի հանքավայրի ընդհանուր պաշարների հաստատման հարցում: Այդ աշխատանքի համար Կ.Քարամյանը համահեղինակությամբ արժանացել է ԽՍՀՄ Պետական մրցանակի (1989թ.):

Նրա ջանքերի շնորհիվ Քաջարանում կազմակերպվել են գիտական լաբորատորիաներ, ստեղծվել և ներկայումս էլ գործում է երկրաբանական թանգարան, որտեղ ցուցադրված է հանքային շրջանի ապարների և տարբեր հանքավայրերի հանքանյութերի ներկայացուցչական եզակի նմուշների հավաքածու, որն ունի մեծ գիտական, ճանաչողական և պատմական արժեք:

Շատ լայն և բազմակողմանի են եղել Կ.Քարամյանի գիտական հետաքրքրությունների շրջանակները: Նա հեղինակ և համահեղինակ է 6 մենագրությունների և ավելի քան 90 գիտական աշխատությունների, նվիրված Զանգեզուրի շրջանի երկրաբանությանն առնչվող տարբեր հարցերին, որոնք հրատարակված են միջազգային, համամիութենական և հանրապետական գիտական մամուլում: Դրանցից հատուկ հիշատակման են արժանի «Զանգեզուրի

հանքային շրջանի երկրաբանական կառուցվածքի, տեկտոնիկայի և հանքաբերության առանձնահատկությունները» (1978թ.), «Դաստակերտի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրի կառուցվածքը և ձևավորման պայմանները» (1962), «Քաջարանի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրը» (1969), և այլ աշխատություններ: Նա զեկուցումներով բազմիցս մասնակցել է արտասահմանյան երկրներում կայացած մի շարք միջազգային գիտաժողովների և կոնֆերանսների աշխատանքներին, ներկայացնելով հանրապետությունում պղինձ-մոլիբդեն-պորֆիրային ֆորմացիայի հանքավայրերի ուսումնասիրման ասպարեզում ձեռք բերած նվաճումները, որոնք ունեն զգալի գիտական արժեք:

Կ.Քարամյանի կարճատև, սակայն շատ բեղմնավոր, իմաստալից ու ակտիվ կյանքը Հայրենիքին և իր սիրած գործին մեծ նվիրումով ծառայելու վառ օրինակ է: Մեծ հայրենասերի, քաղաքացու, գիտության ու ընտանիքին նվիրված անձնավորության, միաժամանակ արտակարգ համեստ և կենսախինդ գործընկերոջ կերպարը միշտ վառ կմնա բոլոր նրան ճանաչողների հիշողության մեջ:

ՀՀ ԳԱԱ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտ,
ՀՀ ԳԱԱ “Գիտություններ Երկրի մասին” տեղեկագրի խմբագրություն